

KASDIENA...

Clevelande
Scranton, Pa.
Brooklynas
Kareiviai ir Jūreiviai

Pastarąsias dvi savaites praeidau Clevelande ir Brooklyne. Pusei dienos buvau sustojęs Scrantone.

Važiuojant traukiniu iš Chicago Clevelandan, daugybė uniformuotų vyrų. Linksmūs, energiški tie vyrai, kurie tarnauja Dėdei Samui. Nei ženkliu nusiminimo jų veiduose.

Clevelande man rokoju vardu lietuvių jaunuolių, išėjusių armijon. Jų tarpe du veikūs LDS nariai — Paltanavičiai.

“Vilnius” piknikas Clevelande šiemet būtų buvęs didžiausias, jeigu ne lietus. Kai praplūpo lietus nuo penktos valandos, tai žmonių važiavimas piknikan susijojo. Bet tie, kurie anksčiau pribuvo, laikėsi iki galo ir todėl piknikas davė daugiau pelno negu pernai.

Didelis ačiū S. Jonilai, B. Kirstukui, visai komisijai, visiems pikniko darbininkams. “Vilnius” Clevelande stiprėja. Bet veikimas organizacijose silpnas. Geriausiai darbuojasi moterys.

Scranton, Pa., ne tik neauga, bet mažėja. Per tris pastaruosius metus Lackawanna kaunėli neteko 40,000 gyventojų. Mulnieriai dabar kiek geriau dirba, bet jų skaičius nedidelis. Ekonominiai atžvilgiai Scrantono blogiau stovi, negu Wilkes-Barre ir Shenandoah. Sunku ir Scrantono biznieriems. Progresyvis judėjimas silpnas. Kunigijiniai elementai stiprėja. Vis-tik, “Laisvė” išsiplatinus gerai. “Vilniai” gauta 4 nauji skaitytojai.

Brooklyno lietuvių jau sukėlė 1,600 dolerių ir už tą sumą perka ambulaną Amerikos Raudonajam Kryžiui. Labai daug ten pasidarbuavo K. Petrikenė. Per mano prakalbas tam tikslui irgi buvo renkamos auktos.

Brooklyno laisviečiai laikosi stipriai, nors prieš juos piktai šokščia Tyslavas, Stišono ir Laučkos kompanija.

Vienas Brooklyno tautininkų fondas jau pakratė savo kojas.

Būdamas Brooklyne lankiausi ir pas D-rą J. Kaškiaučį, Newark, N. J.

Daktaras išrodo gerai, turi gerą praktiką. Labai daug rašo “Laisvėi”, “Tiesai”, “Sviesai”.

Dr. Kaškiaučius siūnė didėlį glėbį linkėjimų savo draugams chigaciečiams. Iš visų Amerikos lietuvių, kurie aukoja visuomeniškiems reikalams, D-ras Kaškiaučius yra pirmutinis.

Karinio lėktuvo katastrofų, Floridą, žuvo lietuvis leitenantas Edwardas Burke. Tą gabų nuosirdų jaunuolį geras pažinojo. Edwardo brolis Albertas taip-pat tarnauja aviacijoje. Tėvas Harry Burke turi gėlių bižnį sale Newark, N. J. Edwardas garbingai žuvo koje už demokratiją!

Smetona dabar gyvena Clevelande. Ten pat ir jo sūnus. Smetonų leiborganas “Dirva” veda karą su Gabaliausku, re-

4 JAPONŲ LAIVAI PASKANDINTI PACIFIKE

Suvienytos Tautos Sveikina Naują Talkininę -- Braziliją

BRAZILIJA PASKELBĖ KARĄ VOKIETIJAI IR ITALIJAI

Rio de Janeiro, rugp. 23.—Brazilija vakar paskelbė karą Vokietijai ir Italijai po to, kaip nacių submarinai vieną po kito skandino Brazilijos laivus. Brazilija yra pirmą Pietų Amerikos šalį skelbianti karą Ašiai. Jau savaitė, kaip visoje Brazilijoje, ir ypač sostinėje Rio de Janeiro demonstravo prieš Ašies valstybes ir reikalavo karo paskelbimo joms.

Tik diena atgal jaunų studentų demonstracija sudegino viešai svastikos vėliavą ir išdaužė vokiečių krautuves. Brazilai jau senai reikalavo iš savo vyriausybės skelbti karą Ašiai, ypač Vokietijai.

Brazilija nuo pat karo pradžios buvo aiški Suvienytų Tautų rėmėja ir labiausiai simpatizuojanti Suvienytam Valstybėm. Manoma, kad dabartinis Brazilijos žygis paveiks ir kitas Pietų Amerikos respublikas, ypač į Čilę, kuri turėdama pažangią vyriausybę, vis dar palaiko santykius su Ašimi.

Tuo laiku, kada karas tapo paskelbtas, Vokietijos, Italijos atstovai ir jų stabai radosi ant laivo Rio de Janeiro uoste pasirušę išplaukti iš šalies. Jie tuojau buvo sušalinti, kad palaikyti juos kaip įkaitus apsaugojant Brazilijos atstovus Ašies valstybėse.

Kaip yra žinoma, Brazilija tiesioginius diplomatinis santykius su Vokietija buvo nutraukusi dar pradžioje šiu metų, būtent, sausio mėnesį. Nuo to laiko netiesioginius santykius su Ašies valdžios ir palaikė per Ispaniją. Tuoj po karo paskelbimo brazilai apie tai informavo Ispaniją.

SOVIETŲ LAKŪNAI UŽTIKO VARSŪVĄ VISAI NEPRI-SIRUOSUSIAI.

Maskva.—Sovietų lakūnai, kurie bombardavo Varsūvą, praneša, kad jie miestą užtik visi nepasirušiusi. Naciai net nespėjo atsakyti zenitinėms patrankomis ir net šviesos nebuvo užgesintos.

Kas jam pirmiau daugiausia padėjo, tie su pasipiktinimu apie jį atsiliepa.

Clevelande man pasakojo: Gabaliauskienė viešai skelbė, kad Hitleris esąs genijus!

Dabar ji užsičiaupė, bet tai nerėškia, kad ji mislija kitąip.

L. Pruseika.

ROOSEVELTAS PASVEIKINO BRAZILIJOS PREZIDENTĄ.

Washingtonas.—Tuoj po Brazilijos karo paskelbimo Ašies valstybėms prezidentas Rooseveltas pasiuntė sveikinimo telegramą prezidentui Vargas. Telegramoje tarp kito prezidentas savo ir visos tautos vardu linki Brazilijai kartu su kitom Suvienytom Tautom greitai laiku likti pergalėtoja.

Darbo Partija New Yorke Statys Savo Kandidatą

New Yorkas, rugp. 23.—Po to kaip Farley vadovaujamai reikšnei demokratų partijos valstybės masinai pasiekė nominuoti į gubernatoriaus vietą reikšcinink Bennett, Darbo Partija, kaip ji pirmą buvo įpūtusi, rengiasi statyti savo kandidatą. Kaip yra žinoma, tą kandidatą rems ir pažangūs demokratai ir republikonai.

28 Valstybės Jau Kariauja Prieš Ašį

Brazilijai paskelbus karą Ašies valstybėms 28 valstybės oficialiai jau randasi kare prieš Ašį. Jos yra: Jungtinės Valstybės, SSSR, Did. Britanija, Belgija, Kinija, Australija, Brazilija, Kanada, Costo Rica, Kuba, Čekoslovakija, Domininkano respublika, El Salvador, Graikija, Gvatemala, Haiti, Hondurasas, Indija, Naujoji Zelandija, Luksenburgas, Holandija, Nicaragua, Norvegija, Panama, Filipinų Salos, Lenkija, Pietų Afrika ir Jugoslavija.

Italų Fašistai Sunaikino Jugoslavijos Kaimą, Nuzudė 300

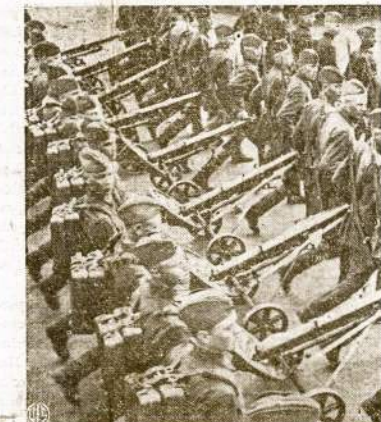
Londonas, rugp. 23.—Jugoslavijos vyriausybė ištrėmė skelbia, kad italų fašistai karijai ir policija sunaikino dar vieng Jugoslavijos kaimą ir nužudė tris šimtus jugoslavų.

Pranešama, kad Jugoslavijos partizanai per paskutinius du mėnesius nužudė dešimt tūkstančių Ašies karių.

Brazilija Turi Galingą Kariuomenę

Rio de Janeiro, rugp. 23.—Brazilijai įsitraukus į karą prieš fašistinę Ašį, ta šalis dabar turi kariuomenę, gerai išlavintą ir modernišką, kuri susideda iš 100,000. Be to, 300,000 randasi rezerve.

Brazilijos laivynas yra nedidelis, bet ir moderniškas. Jis turi: Du karinius laivus, du kruizerius, dešimt naikintuvų ir šešis torpedinius laivus.

Raudonarmiečių rezervai stovi kaip siena. Jie tik laukia maršalo Timošenkos ar kito aukšto karininko įsakymo ir tuoj paleis darban šias kanoles atmušimui barbariškųjų nacių įsiveržėlių.

BEVEIK MILIONAS NACIŲ VERŽIASI PRIE STALINGRADO

Maskva, rugp. 23.—Pranešimai iš fronto sakė vakar, kad naciai turi sukoncestravę gal daugiau kaip 800,000 kariųvių siaurame 60 mylių ruože, kuris sudaro Stalingrado frontą. Jau penkta diena kaip ta jėga bando prasilausti Stalingrado link.

Sovietų komunikatas sako, kad po smarkių nacių spaudimui raudonarmiečių linijos lenkiasi ir jie yra priversti viešomis trauktis atgal. Nacių avangardai dabartiniu momentu randasi 40 mylių atstume nuo Stalingrado. Donas yra, žodiškai sakant, pasruvęs krauju.—ir nacių, ir drąsiųjų Sovietų gnybę.

Japonai Bandė Kontratakuoti Solomon Salyne

IS 700 GRUPES 670 UŽMUŠTI, LIKĖ PAKLIUVO Į BELAISVĘ.

Pearl Harbor, rugp. 23.—Japonų, jėgos bandė išlipti Solomon salose, bet kvas ekspediciją jų jėga tapo sunaikinta. Iš septynių šimtų net 670 laivo užmušti ir visi likusieji buvo patinti į nelaisvę. Tas katastrofiškas japonams pralaimėjimas yra geras įvertis įrodymas, kad jie jau gali atsiveikinti su Solomon salomis.

Naciai Atvežė 50,000 Karių į Egiptą

Ankara (Turkija), rugp. 23.—Čia pranešama, kad naciai per Graikiją ir Viduržemio jūrą laivais ir orlaiviais atgabeno į Egiptą naujas karisikas jėgas. Apskaičiuojama, kad atgabenta apie 50,000 naujų karių.

Kol kas fronte jokio pagyvėjimo nematyti. Naciai ruošiasi kaip britai naujoms ofensyvoms, o britai kažko ir laukia.

JAPONŲ NUOSTOLIAI JAU SIEKIA VIRŠ 300 LAIVŲ

Washingtonas, rugp. 23.—Jungtinių Valstybių submarinai Tolumųjų Rytų vandenynė ir prie Aleutų salų paskandino keturius japonų laivus (transportinius), sužalojo dar vieng laivą, ir dar ne pilnai patvirtintomis žiniomis, paskandino naikintuvą.

Laivyno komunikatas sako, kad dideli transportiniai laivai buvo paskandinti, naikintuvas

Tanner už Karo Tešimą Kartu su Hitleriu

Helsinki (Suomija), rugp. 23.—Kalbėdamas Enso mieste finansų reikalų ministras Tanner, kuris yra Suomijos socialdemokratų vadovas, pareiškė, kad jis griežtai stoja už karo vedimą Hitlerio pusėje ir aiškino, kad sąjungoje su naciais guli suomių tautos išgyvenimas...

Britų Valdžia Uždraudė Gandhi Laikraštį

Bombėjus, rugp. 23.—Britų valdžios pareigūnai uždraudė Gandhi ideologinį organą—savaitraštį “Harijan”. Noramunai šalyje dar nepasibaigė, nors tokių išlojimų kaip pirmomis dienomis dabar nėra. Laikraštis buvo uždraustas, kaip aiškina angliai, už “nepaklūsumo prieš valdžią raginimą.”

Kunžė Nuteisė 15 Metų Kalejimo

Hartford, Conn., rugp. 23.—Federalinis teismas penkioolikai metų nuteisė nacinio Bundo vadą Gerhard Kunz, kuris po Bundo vado Kuhn įkalimo vadovavo visam naciniam judėjimui šioje šalyje.

Kunze prisipažino dirbęs prieš Jungtines Valstybes ir tarnavęs svetimai valstybei (Vokietijai). Bylos nagrinėjimas tęsėsi apie keturias savaites.

Willkie Aplankys Sovietų Sąjungą

Washingtonas, rugp. 23.—Buves republikonių kandidatas ir prezidento postą paskutiniosio rinkimuose W. Willkie mažišis su prezidentu Rooseveltu prieš tai, kaip jis planuoja aplankyti Artimųsias Rytus ir Sovietų Sąjungą.

Willkie važiuoja kaip privatus asmuo, bet jis pagal prezidento specialiu prašymu atliks tam tikras valdiškas užduotis.

sužalotas ir gal paskandintas, ir kitas vidutinio didumo laivas sužalotas torpėda.

TIKSLI VIETA NEPADUOTA.

Laivyno komunikatas nepraneša tikslios pozicijos, kur laivai tapo paskandinti. Kadangi veiksmas prie Aleutų salų paskutiniais laikais daugiausia vystėsi prie Kiska uosto, tad manoma, kad laivai paskandinti toje srityje. Manoma, kad toje srityje, tai yra prie Kiska, japonai turi įtaisę tam tikras bazes savo laivams.

Urugvajus ir Skelbsias Karą Ašiai

Montevideo, rugp. 23.—Gerai informuotose rateliose čia kalbama, kad Brazilijai paskelbus karą Ašiai tuojau tą padarys ir Urugvajus. Užsienio reikalų ministras Alberto Guiani atlaikė kelias konferencijas su Brazilijos ir Jungtinių Valstybių diplomatiniais atstovais.

Manoma, kad nevien Urugvajus, bet ir kitos Pietų Amerikos valstybės gali pasekti Brazilijos keliu.

Alumino Darbininkai Gryžo Prie Darbo

Los Angeles, rugp. 23.—UAW-CIO unijoje organizuoti Vernon (Calif.) Amerikos Alumino Korporacijos fabriko darbininkai nutarė gryžti į darbą. Jie tai nutarė po to, kaip buvo gauta telegrama iš Karinės Darbo Tarybos raginti tai padaryti.

Gilbert Salų Užpuolimas Pravestas Komandų Stilium

Pearl Harbor, rugp. 23.—Kai pranešama, mūsų mariniai nebuvo planavę Gilbert salose įsivertinti, bet užpuolimas pravesitas vien “komandų” stilium. Pranešama, kad kovoje žuvo 20 japonų ir mažiau mūsų karių. Užpuolime dalyvavo ir prezidento sūnus majoras James Roosevelt.

SPORTAS BUJOJA MASKVOJE IR LENINGRADE.

Londonas.—Anglų žiūrininkai, kurie gryžo iš Sovietų Sąjungos, pasakoja, kad jie turėjo sportines rungtynes su SSSR atletais, ir kad bendrai nežūrint karo Maskvoje ir Leningrade sportas plačiai varomas.

"VILNIS" (THE SURGE)

LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY

Published daily except Sunday, and on every Thursday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada and South America one year \$8.00, six months \$5.25. Chicago \$8.00, six months \$4.25, foreign countries \$8.00, six months \$4.50. Subscription rates for the Thursday edition, including the English Section, in Chicago 1 year \$3.00, 1/2 year \$1.50, outside of Chicago, 1 year \$2.00, 1/2 year \$1.25.

Advertising rates on application 3116 South Halsted Street, Chicago, Ill. PHONE, VICTORY 1455

Entered as second class matter September 28, 1928, at Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Mūsų Spauda ir Mūsų Draugai

Ateivių spaudai šiuo karo metu labai pasunkėjo būklė. Dabar mūsų spaudą skaito apysieniai žmonės, kurie pirmo pasaulinio karo metu buvo dar jaunuoliai. Anu pasaulinio karo metu "Laisvė" labai smarkiai prasiplatino po visą Ameriką. ("Vilnis" tuomet dar nebuvo). Mat, laikraščius anglų kalboj tuomet nedaug kas dar skaitė.

Dabar padėtis kitokia. Naujų skaitytojų gauti yra nepalyginamai sunkiau. Nekurie mūsų spausuvių darbininkai dirba karui reikalingus darbus. Gauti naujus darbininkus jau daug sunkiau.

Pasunkėjus transportacijos problemoms, bus sunkiau ir su pirkimais. Žmonės taupina gumą ir gesoliną ir tas visiškaip suprantama. Jaunimo mūsų pavergimuose bus mažiau ir mažiau, nes jaunimas tarnauja Dėdei Samui, kuo, suprantama, mes visi didžiuojamės.

Ši padėtis verčia vilniečius ir laisviečius kreiptis į visus savo skaitytojus: rūpinkitės sava spauda, rūpinkitės "Vilnim", "Laisvę", "Liaudies Balsu"! Ne visi mūsų draugai tą supranta. Jie mano, kad ir karo metu viskas turi eiti sena kalcina, panašiai kai būta prieš karą. Ši nuomonė yra klaidinga.

Mūsų spauda dabar turi būti stipresnė, nes šalies apsigynimo reikalai uždeda ant jos naujas pareigas. Norį amerikoniškų mastu imant, mūsų tauta labai nedidelė, bet visų tautų retėžyje ji yra svarbus grandynas.

Agitacijų už karo bonų pirkimą, už Raudonąjį Kryžį ir jo rėmimą, agitacijų už rėmimą Russian War Relief ir visuose kituose patriotiniuose karo darbuose "Vilnis" ir "Laisvė" sulošė labai svarbią rolę.

Ateityje mūsų darbas daugieriai padidės. Štai kodėl mes turime dėti didžiulį pastangų, kad mūsų spauda būtų stipresnė.

Draugai, kurie karo metu daugiau uždirba, turėtų rūpintis daugiau aukoti. Būtų labai gražu, kad daugiau uždirbant draugai atsidėtų tam tikrą mėnesinę mokesčį. Tai yra būtinas reikalas.

"Vilnis" patriotai turėtų tuoj pakalbėti apie tai savo susirinkimuose. Be to, yra būtinas reikalas pritraukti prie aukavimo ir tuos mūsų skaitytojus ir prietelius, kurie mano, kad pakanka vien tik užsimokėti prenumeratą.

Juo daugiau bus draugų, kurie aktyviai susirūpins mūsų spaudos rėmimu, tuo bus visiems mums lengvesnė užduotis, našta. Naujų skaitytojų, kaip jau sakėme, dabar yra sunkiau gauti, bet tas nereikšia, kad jų jau negalima gauti. Rezervai toli gražu dar neišsiseimė.

"Vilnis" apeliuoja į savo draugus: Kuo daugiau naujų skaitytojų! Rūpinkimės tuomi visumet. Nelaukime, kol prasidės vėjus!

Mūsų priešai leidžia visokių paskalus, hūk mes gauname paramą iš kokių tik misteriškų šaltinių, iš "Maskvos". Jie žino, kad tie paskalai yra melas, bet jie tą daro tiksliai. Jiems rūpi kuo labiausia išpūsti tą muilo burbulą.

"Vilnis" ir "Laisvė" užsilaiko tik aciu tai paramai, kokią joms teikia jų skaitytojai, jų šėrininkai. Abudu mūsų dienraščiai užsilaiko iš prenumeratų, iš aukų, iš parengimų, iš skelbimų, iš spaudos darbu.

Mūsų sąmoningų vilniečių ir laisviečių yra tūkstančiai. Mes daug atsiekėme savo draugiška talka, savo pasišventimu.

Tai skaitykime savo šventa pareiga dar labiau dirbti, dar labiau stiprinti mūsų laikraščius.

Gyvename laikus, kurie išmėgina žmogaus sielą! Gyvename laikus, kuomet tūkstančiai ir tūkstančiai jaunų vyrų aukoja savo gyvastį kovoje su mirtinu priešu.

Todėl neatsilikime nei vienas. Su didžiausiu pasišventimu dirbkime visuose patriotiniuose frontuose.

Niekad neužmirškime, kad progresyvės darbininkiškos spaudos stiprinimas, jos palaikymas taip pat yra patriotinė pareiga.

Daugiau naujų skaitytojų, daugiau aukų, daugiau parengimų!

Kirsti Smūgi Hitleriu!

"Laisvė" rašo: Po Maskvos konferencijos Sov. Sąjungos spauda rašo, kad kol kas vis dar tik viena Raudonoji Armija turi atlaikyti Hitlerio ir jo šaiks smūgius. Hitleris ir gensterių šaika pilnai supranta, kad jie negalės šio karo laimėti, jeigu greitai laiku nesumuš Sovietų Sąjungos. Todėl jis nesigaili nei žmonių, nei mašinerijos, bet masėms juos grūda ir grūda, kad tik siemt, tai yra, šią vasarą sumušus Raudonąją Armiją, pirm Anglija ir Amerika priširengs galutinam smūgiui prieš Hitlerį.

Raudonoji Armija savo pareigas atlieka ir masiniai naikina Hitlerio ir jo taktininkų jėgas. Bet, žinoma, tas brangiai atsieina ir Sovietų Sąjungai.

Sovietų Sąjungos valdžios organas "Izviestija" rašo, kad "Hitleris plikai nusukto kitus savo frontus Europoj, nesdamas visas jėgas į Sovietų-Vokietijos frontą ir siekdamas pergalės." Suprantama, kad geresnės progos antrajam frontui negali būti. Mažiau Hitleris turi jėgų Europoj, daugiau jo jėgų Sovietų fronte, tuo lengviau bus Anglijos ir Amerikos armijoms išlipti ant sausžemio.

Brazilija Išstojo Prieš Ašį

Brazilija pirmutinė Pietų Amerikos šalis, kuri išstojo prieš ašį—paskelbė karą Vokietijai ir Italijai. Nuo Panamerikinės konferencijos, kuri buvo suaukta perėita pavasarį, matėsi aiškiai, kad Brazilija anksčiau ar vėliau išstos prieš ašį. Tačiau visai kas kita su Argentina.

Kai perėitą šeštadienį Brazilija paskelbė karą už jos laivų skandinimą, tai tos šalies kaiminka Argentina pasilieka ne tik neutralė, bet simpatizuojanti naciam.

Brazilijos išstojimas atvirai į karą prieš fāšistinę ašį yra žymus Susijungusių Tautų stiprinimas. Nežūrint, kad ta šalis nėra tiek plačiai industrialiai išaugus, bet Brazilija labai didėle šalimi—tai pati didžiausia Pietų Ameriko). Ji apima 3,301,350 kvadratinųjų mylių plotą, turi per 40,000,000 gyventojų ir daugybės įvairių medžiagų. Tų medžiagų gausumo šaltiniai net neapskaityti.

Kas svarbiausia, tai bent vienos šalies aktualis išstojimas į karą Pietų Amerikoje numaskuos Argentina, kur tiek Vokietijos, tiek Japonijos laivai galėjo ten slėptis. Per tą šalį galėjo turėti susiekimus. Kaip Brazilija paskelbė karą, tai neabejotina, kad ir kitos Pietų Amerikos respublikos paseks didesnę valstybę.

Negalima pražūrėti šį faktą, tai Argentinos įtaką. Iki šiol naciam simpatizuojanti Argentinos valdžia galėjo daryti ką ji norėjo. Tačiau kai Brazilija įsitraukė į karą prieš fāšistinę ašį, tai Argentinos rolė, patarnavimas naciams, sumažės. Ji negalės sėdėti ant dviejų kreslų. Prieš ašį kariaujančios valstybės ir pačios Argentinos prieš fāšizmą nusistatė žmonės galės daryti didesnį spaudimą.

Aišku, kad Brazilija savo žaliava, savo industrijomis ir savo žmonėmis atsistos Susijungusių Tautų pusę ir tuomi sustiprės frontas prieš ašį.

Tačiau ve ką turime neišieisti iš galvos. Kol kas tebėra puolamoji pradžia ašies pusę. Kad iš vokiečių ir visos ašies rankų atimti puolimo veiksmus ir padėti jį į apsigynimo vietą, tai būtina! reikia atidaryti antras frontas ir atidaryti kuo greičiausia.

A P Ž V A L G A

IR DABAR TOKIŲ RANDASI.

Kanados stambus dienraštis Toronto Star rašo, jog antras francūzas Kanados parlamento narys pasipriešina nuėmimui drausmės Komunistų Partijai. Star sako:

"Hon. J. E. Michaud (tark Mišo), Kanados francūzas, atstovaujį New Brunswicko distriktą, rezignavo iš pirminkinstės parlamentinio komiteto, kuris rekomendavo, kad uždraudimas nuo Kanados Komunistų Partijos būtų nuimtas Dabar kitas Kanados francūzas ministerijos narys, Hon. Louis St. Laurent (tark Loran), pareiškė, kad būtų labai nemaloni, jeigu prasiskverbtų užsienim įspresija, jog Kanada nuėmė tą uždraudimą. Jis davė suprasti, kad jis rekomenduos kabinetui visai priešingą kryptį.

"Kabinetai? O kaip su parlamentu? Nejaugi parlamentinis komitetas bus paminas po kojų kabineto sulyg Mr. Michaudo ir Mr. St. Laurento norū be parlamento tarimo tokiu svarbiu klausimu?"

"Karo metu reikalinga duoti nepaprastą galį ministerijai. Bet nėra reikalo parlamentui atsiskirti nuo visų tarimo teisių. Svarbiūs klausimai neturi būti perkelti iš parlamento į kabineta, kad pagėbti nuo

'nemaionių' diskusijų parlamentu, rasi išaukiančių pasidaliniję partijose ar tolimensiu neratumas Kvebeko situacijoj. Parlamentas turėtų diskutuoti savo komiteto rekomendacijas. Ir rekomendacijos turėtų būti priimtos.

"Mr. St. Laurent sako, kad niekas neuždaro nieko už tai, kad jis yra tam tikrų politinių įsitikinimų. 'Tiktai už veikimą, kuris gali būti laikomas subversyviu, galima imtis varžančių priemonių,' sako jis. Bet jeigu taip—jeigu 'veikimas,' o ne 'politini opinija' yra nusveriančių faktoriu—tai kodėl nenuimamas uždraudimas nuo komunistinio įsitikinimo?"

Nuostabu, kad Kanadoj ir dabar dar randasi tokie, ypač iš francūzų.

Hitleris skandina kraujuose Francūziją. Prieš jį reikia vieningai veikti visiem demokratikiems žmonėms. O šie francūzai nori slopinti dalį demokratiškų žmonių.

Suprantama, tuomi jie pasitarmauja Hitleriui, Kanados priešui.

Kitas didelis Kanados dienraštis Globe and Mail irgi smerkia tuos fašistuojančius francūzus ir pritaria nuėmimui drausmės Komunistų Partijai, kuri uoliai dirbo dėl karo laimėjimo pastangų.

KĄ RAŠO "VILNIS" SKAITYTOJAI

"Gerb. siuomi prisūnieu "Money Order" ant \$10.00. Keturi doleriai yra už Kultūros ir Meno Klubu naujus narius ir \$6 už tris duoterinius "Vilnis" skaitytojus. Draugiškai, G. Rakauskas, East Chicago, Ind.

"Gerbiamieji,—Siuomi siūnieu \$12.40 už pirkimo tikietus ir dolerį Popieros Fondui. Su pagarba D. P. Lekavičius Pittsburgh Pa."

Dr. V. Andrusai parvėžė iš Grand Rapids Mich. nuo L. Dauko už du puostelius ir L. Garbanauskiens, viso \$18.60.

V. Povilaitis iš Terre Haute, Ind., prisūnieš pinigų už du puostelius pirkimo tikietų ir naują skaitytoją. Taipgi prideda: "Pora dienų atgal gavau jūsų laišku, kuriame prašė atsiliept, tai čia truputį atsiliepiu. Rasite "M. O." už \$15.65."

Galėtų ir kiti dienrašcio skaitytojai pasėkti V. Povilaicio pėdomis.

"Gerbiamieji, prisūnieu \$2 už "Vilnį" ir prašau, kaip užsibaigęs prenumerata, malonėkietis dienrašči suleikyti. Esu be darbas. Jeigu dienų-kita ir gausnu padėrbūt, tai tik būtiniausiems reikalams. Sentim malnieriarn darbas jau sunku gauti. Likite sveiki. J. P. R."

Cia skaitytojas snukioje padėtyje, bet iki šiol laiku užsūniekėjo prenumerata. Tankiai ekonominiai apsirūpinę pamiršta tai padaryti.

"Brangus tamistos: Cia rasite Money Order už \$4.25, kurių \$3.25 už prenumerata 6 mėnesiams ir doleris Raudonajai Armijai. Mrs. A.

Mitchell, Windsor, Ohio."

"Gerb. 'Vilnis' Adm.: Su siuom laišku siūnieu jums kelet vertės \$500, tai yra dalis pelno nuo spaudos pirkniko, liepos 19 d., per pasidaravimą Detroito Lietuvių Draugijai Saryšio. Draugiškai, A. Gotautas."

Didelė dėka Detroito Draugijai Saryšiu ir visiem lietuviams rėmusiems spaudos pirkniką. Detroitiečiai tuomi įvertino pažangios spaudos rolę.

"Aš skaičiau "Vilnį" per daugel metų. Bet apie du metai laiko atgal Kanados valdžia uždraudė liaudžiai skaityti pažangiesiu laikraščius ir aš buvau priverstas atsiskaityti nuo dienrašcio 'Vilnis'."

"Dabar Kanados valdžia ir vėl leidžia skaityti pažangius laikraščius. Tai aš norėčiau vėl kad siūstum man "Vilnį". Draugiškai, J. D."

"Brangūs Draugai: Linkiu jums geriausiu pasisekimu. Gavau paraginimą, tai dabar įdedu Money Order \$8: šeši už prenumerata, du dėl preso išmokėjimo. Tegul gyvuojia mūsų darbininkiškas dienraštis! Leo Bakaitis, Detroit, Mich."

Jeji visį "Vilnis" skaitytojai pridėtų po porą dolerių prie prenumeratos, tai skolas už pagerinimą spaustuvės ir mašinas lengvai išmokėtume. "Vilnis" Adm.

Atitiko Kirvis Kotą

Per 45 metus ejęs aukštus mokslus ir vargais-negalais pasiekęs "daktaro" laipsnį mano kaimynas Pijūšas jau manė esąs kytriausias žmogus pasulyje. O čia tik šmakšt, kaip tas Pilypas iš kanapių, išlenda dar kytrėsnis ir už jį. Ir dar nekoks "akademikas," o tik dvasiškoje seminarijoje pasimokinęs Osip Visiaranovič Džugašvili.

Gal jau atspėjote apie ką kalbu. Jei ne, tai žemaitiškai išvirožysiu. Yra tai chigicikiškis "Naujienų" savininkas ir "vyriausias" redaktorius—iš vienos pusės, ir Sovietų Sąjungos premieras ir vyriausias Raudonosios Armijos komandieras—Juozas Stalinas.

Metams prabėgus po to kaip Grigaitis paskelbė, jog "Rusija jau taip gerai kaip ir sumušta," Stalinas netik neusipiranta pasiduoti, bet nei savo sekretunųjų karo plano nepaskelbia mūsų gerbiamojo "daktaro" žinią. Į ką tai panašu!

Aišku, tokios padėties mano kaimynas negali toleruoti. Dėlto jis per savo organą "Naujienas" (rugpjūčio 20 dieną) suriečia Staliną ožio ragą pastatydamas jam sekamus klausimus:

"Ar ilgai, ponas Staline, tavo driskiū armija dar galės atilaikyti prieš nenugalimus Hitlerio legionus? — Three Cheers for Hitler!"

"Kiek turi armijos ryti Sibire ir kurioj vietoj ji randasi?"

"Jei prarasi Kaukazą, tai ar daug turi aliejaus kitur ir kur randasi tie aliejaus sandėliai?"

"Kokia karinė industrija ir kur randasi anapus Uralų?"

Išdėstęs šituos reikalavimus Staliniui ir negaudamas atsakymo, ponas "daktaras" pabraukė tą fizionomijos dalį, kur aną metą augo žila barzdelė, ir juokiasi laimėjęs dar vieną pergalę. Bet...

Anglų priežodis sako: "Tas juokiasi smagiausia, kuris juokiasi paskiausia." Ar nebūs ir šiame atsitikime taip. Pažūrėsimė.

Tiesa, Stalinas Grigaitį negalėtų, jei ir norėtų, informuoti. Nes juk Grigaitis susisiektis tik "laikais per Lisaboną," o Stalinas nuo Portugalijos gal daugiau negu už tūkstančio mylių.

Prezidentas Rooseveltas veikiausia tamsta paskaitys "ku-kū" už reikalavimą tokių informacijų ir, jei ne blogiau, tai bent į sanatoriją pasiųs.

Laukuviškis.

MAZIAU NACIU SUBMARINŲ MŪSU RYTŲ PAKRAŠČIUOSE

Laivyno pareigūnai praneša, kad nacių submarinų skaičius mūsų rytiniame pakraštyje darosi vis mažėsnis. Naciai savo veikimo centrą dabar perkėlia į pietinį Atlantų ir arciau Anglijos. Jie tai daro ne iš gero noro, aišku, bet vien mūsų sąstiprinto apsaugos priemonių veigiami.

Brigadierius generolas C. L. Chennault. Jis komanduoja mūsų karinius lakūnus Kinijoje.

Wisconsino Žinios

MILWAUKEE 5,000 ŽMONIŲ REIKALAVO ANTRŲ FRONTŲ ATIDARYMO

Čia užpėreita sekmadienį per 5,000 žmonių susirinko į Washington Park prie Bend Shell antro fronto atidarymo mitingą. Principalis kalbėtojas buvo Robert Travis, Illinois CIO Tarybos legialatyvio skyriaus pirmininkas. Jis savo kalboje apibūdino dabartinę padėtį Sovietų tarybų fronte ir nurodė, kad yra gyvas reikalas nedelsiant atidaryti antrą frontą dėl karo laimėjimo. "Mūsų šaliai ir visom Susijungusiom Tautom yra didelis pavojus pralaimėti karą, jeigu nebus veiklama greit ir galingai puolant nacius."

Po jo kalbos liko priimta rezolucija ir pasiūsta prezidentui Rooseveltui, kad nedelsiant atidarytų antrą frontą.

Taipgi liko priimta rezolucija, paraginanti mūsų šalies valdžią, kad darytų spaudimą į Britanijos valdžią, kad Indijos žmonėms leistų suorganizuoti nacionalinę valdžią. "Nedavimas Indijai laisvės, stumia ją nuo susivienijusių Tautų linku fašistinės ašies."

Paskui kalbėjo Emil Sostello, Jungtinės Plieno Darbininkų Unijos veikėjas. Jis smarkiai kritikavo tą mintį, kad antro fronto reikalą palikti militariniam analistam. "Tai smerktina mintis," sakė kalbėtojas. "Žmonių masės privalo turėti balsą šiais svarbiausiais klausimais. Šis karas yra žmonių karas prieš fašistinius banditus ir žmonės ne tik turi teisę, bet privalo reikšti savo supratimą. Kiekvienas žmogus turi visomis jėgomis įsijungti į karo laimėjimo pastangas. Tai kaip tuomet tiems žmonėms, kurie yra svarbiausias elementas karo laimėjimui nuginkinti teisę reikšti savo nusistatytą tokiu svarbiu klausimu—kaip antro fronto atidarymas?"

Kalbėjo nuo Milwaukee majoro atstovas John Seramus. Jis taipgi pareiškė daug svarbių minčių antro fronto klausimu. Prie pabaigos kalbėjo nuo izdo departemento kalbėtojas ir nuo bakerių unijos atstovas.

ADF Wisconsin Konferencija.

Viršaus 1,000 delegatų dalyvavo Wisconsin valstijos ADF konferencijoj. Reikšmingą kalbą pasakė profesorius W. B. Taylor, kainų administratorius šioj valstijoj.

Jis prabilo apie darbininkų algas ir pavaizdavo keletą pavyzdžių apie algas. Pirminė ir apie tai, kad nekurių kompanijos galėtų darbininkams mokėti aukštesnes algas. Bet, žinoma, priklauso nuo darbininkų susitarimo derybom, kad iš tų kompanijų išreikalauti žmoniškumo mokesčius.

Penkių dienų konferenci-

joj buvo daug diskutuota algų klausimais. Bet beveik visi delegatai sutiko su E. J. Brown, elektros darbininkų unijos veikėju, kad toki streikai, kaip buvo New Jersey, tai laukinės katės streikai. Valdžia turėjo įsimaityti, kad nebūtų trukdomas laivų budavojimas. Derybų keliu ten bus išlyginti skirtumai ir darbininkų algų klausimas išrištas.

Šia proga reikia pažymėti, kad tiek CIO, tiek ADF unijų galvos, Green ir Murray davė prezidentui garbės žodį, kad laike karo nebus streikų, o visus kilusius nesusipratimus dēlei algų ir kitokių reikalų išriš Karo Darbo Taryba, kuri yra sudaryta iš abiejų unijų po lygią dalį atstovybės ir valdžios tarpininkų.

Numirė Senas Bankininkas.

Pereitą savaitę čia numirė Oliver Clyde Fuller, 81 metų. Tai pirmas prezidentas First National Bank of Wisconsin.

Fuller yra gimęs Georgia valstijoj. Čia atvyko jaunas ir velesnėse gyvenimo dienose įėjo į bankinį gyvenimą.

Galia, kad man sunku ką nors parašyti apie lietuvių organizacijas, apie mūsų pažangiųjų veikimą, kadangi aš išsiskyres iš lietuvių. Vienok manau, kad tie mūsikniai, kurie susirėję su organizacijų darbu ir nieko neparaso į Wisconsin skyrį, kuris čia visų mėgiamas, negerai daro. Kaskit, draugai, valandėlę laiko ir parašykite. Rašykite kaip mokate, redakcija jūsų raštus išstaisys ir patobulins. Tas naudinga mūsų organizacijoms, naudinga visam pažangiam lietuvių gyvenimui.

Senas Jūrininkas.

Bondsais įgyjama bombos, Stampomis kulkos. Gaives savaitinę algą investuok dalį prigreitiniui pergalės.

Majoras generolas Mark Wayne Clark, kairėje, čia su kitu mūsų aukštu karininku L. N. Rooks. Jie abu dabar randasi kurnors Anglijoje ir, sako, skubiai pasiruošia "atlankyti" Hitlerio okupuotas dalis Europos kontinente.

GERAI PAVYKO RACINE LDS 164-tos KUOPOS SURENGTAS PIKNIKAS

Racine, Wis.—Sekmadienį, rugpjūčio 16 d., Racine lietuviai turėjo gražią sveiką. Lygiai kaip ir visada, kenoshiečių, mūsų artimų kaimynų gražus būrys atsilankė į pikniką ir pasidavė skaitlinė dalyvių. Beje, reikia pastebėti, kad drg. Antanas Kuzma, kuris pirmiau Racine tūlą laiką gyveno, bet penki metai atgal tam tikrų aplinkybių verčiamas buvo prasišalinęs, dabar vėl sugrįžo ir pastoviai apsigyveno. Atsilankęs piknikan vėl atnaujino pažintį su pirmiau pažystamais bei buvusiais draugais. Visi svečiai gražiai svečiavosi, gėrė, užkandžiavo. Nekurie iš jaunesnių pagėidavo muzikos, sakdami, kad jiems kojos sustirė, reikėtų pamiklinti. Tuo laiku rengimo komitetas neturėjo parūpinęs muzikantų. Mūsų geras draugas Andrius Cyvas, sėdęs į savo karą parvažiavo namo ir atsivežęs muziką, užgąrino ir užganėdino visus norinčius pasiokti. Rengimo komitetas nuosirdžiai dėkavoja drg. Cyvai už puikią

muziką ir palinksminimą svečių. Tą pačią dieną buvo surengtas pagerbimo bankietas draugam S. ir A. Ulavičiam, proga sukaktuvių 25 metų žybynio gyvenimo, tai kai kurie buvo kvietė į tą bankietą. Tai pikniką apleidė ankstokai, išsikubino, likusieji linksmosini iki stemos.

Prie pabaigos buvo išduota laimėjimo dovanos. Pirmą dovaną laimėjo drg. J. Gutauskas; antrą J. Dovydaitis; trečią P. Sprindis, devnošietis.

Rengimo komitetas tarią didelį aciu draugams-gėms, kurie darbavosi sunkiai, sušilę patarnaudami svečiams, kaip tai: J. Dovydaitis, Ona Gelumbauskienė, Charles Rots, Walters ir Morta Križiai daugiausia dirbo prirengime šio pikniko.

Taip pat komitetas nuosirdžiai dėkavoja visiems svečiams dalyvavusiems mūsų piknike, už paramą LDS 164 kuopos finansiniai ir moraliai.

Bet nekurie mūsų kuopos

nariai nepasirodė piknike. Kaip rodo, kad kaip koks kerštas daroma komiteto nariams. Bet vistiek su parama ir užuojauta pašalinį draugų piknikas puikiai nusisekė ir kuopos izdas padaugėjo keletu desėtku dolerių.

Draugui J. Gutauskui pridavus išlaimėtą dovaną \$3, jis sakė: "Aš negalėjau dalyvauti piknike, tai štai jums doleris ir tas tegul bus paramai mūsų šalies narsiausių talkininkai, Rusijos žmonėms."

Aciu tau, drauge, už auką, kuri bus vėliau pasiūsta su rinkimo blanka.

Rengimo Komitetas.

Nevalia Jaunamėčiam Naktimis Bludinėti

Madison, Wis.—La Crosse apskrityje išleido įstatymą, kad jaunamėčiai, žemiau 19 metų, neturi teisės bile kur bludinėti. Jeigu bus sugauti policijos jaunesni 19 metų nuo 11 naktį iki 5-kių ryte ir be tėvų bei suaugusių artimų giminių, tai bus baudžiami.

Pirmam nusidėjime bus baudžiami \$10 ir 10 dienų kalėjimo. Antru kartu dubeltavai ir tt.

Ypač bus baudžiami, jeigu tokio amžiaus jaunuoliai ar jaunuolės bus sugauti vėlai naktį su kariais kur nors lauk leidžiant.

Beloite Atrado Milžino Dantį

George Brown bekasinėdamas aptvėrimui savo kiemo rado stebėtinai didelį kaulą. Jis apsprendė, kad tai nebus jo šunies pakastas kaulas. Kuomet tą radinį perdavė Beloite Kolegijos archeologiskam skyrui, tai išaiškino, kad tai priešistoriško gyvūno - mastodon dantis.

Dabar čia daug kas kalba, kad pirmą negu mes apsigyvenome šioj vietoj buvo milžiniškų gyvūnų. F. S.

Pietų Amerikos Italai Mobilizujasi Prieš Fašistus

MONTEVIDEO, rugp. 18.—"Italia Libera" (Laisvos Italijos) konferencijoje buvo nutarta, kad šiuos ir Pietų Amerikos italai mobilizuos kovai prieš fašizmą. Urugvajaus italai planuoja sudaryti karišką antifašistinį legioną. Legionui vadovaus Adolfo Paicardi, buvęs vadas Garibaldi legiono, kuris pilietinio karo metu kovėsi Ispanijoje prieš fašistus.

Estų Moterų Suvažiavimas Maskvoje

MASKVA, rugp. 18.—Paskutinę savaitę grupė estų moterų čia laikė savo konferenciją. Jos suvažiavo iš įvairių krašto dalių, kur jos pasitraukusios iš laikinai okupuotos jų tėvynės, dirba pramonėje, kolektyviuose ūkiuose ir tt.

Konferenciją atidarė Olga Lauristin, Aukščiausios Tarybos narė, kuri šaukė estas moteris nenusiminti ir kovoti dėl savo tėvėsės išlaisvinimo.

Suintiniai Belaisviamis

Galima siųsti laiškus amerikiečiams, kurie internuoti kaip karo belaisviai arba civiliams internuotiems, su oficialiu pranešimu nuo International Red Cross, Geneva, Switzerland, į "Information Bureau of the Provost Marshal General's Office", kad asmuo, apie kurį užklausiai padaryti yra karo belaisvis arba internuotas asmuo. Laiškus galima nemokamai siųsti, jeigu siuntėjas konvertu kairiam kempelyje užrašo "Prisoner of War" arba "Civilian Internee" ir žodžius "Postage Free."

Reikia ant konvertu užrašyti:

1. Pilną vardą ir laipsnį belaisvio arba internuoto.
2. Karo belaisvio numerį (jeigu Tolinuose Rytuose, numerio nereikia, vieton numerio reikia padėti žo-

džius: "formerly of Wake, Guam, ir tt.")

3. Kalėjimo stovyklos vardą ir numerį (jeigu Tolinuose Rytuose žodžius, "Held by Japan").

4. Šalies vardą, kur stovykla randasi.

5. Ir žodžius "Care of the International Red Cross, Geneva, Switzerland (Japanijoje, care of the Japanese Red Cross, Tokyo).

6. Via Chicago.

Siuntėjas privalo užrašyti jo vardą ir adresą ant konvertu užpakalio. Adresas ir laiško turinys turi būti rašoma juo mašinėle atspausdinta arba labai aiškiai parašyta, kad palengvintu persiuntimą ir cenzurą.

Kol kas pakietai belaisviam arba internuotiems nepriimami. Apie tai vėliau bus pranešta.

FLIS.

KENOSHA BIZNIERIAI

SOUTHWEST FOOD MARKET

POVILAS SPRINDIS, Sav.

Groseris—parinkta mėsa—daržovės—vaisiai. Žemiausios kainos ant parinktų produktų. Specialis pardavimas ketvirtadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais.

6603 — 33rd Ave., Kenosha, Wis. Phone No. 2-1415

JOHN TELLAISSA

2114 52nd Street, Kenosha, Wis.

ČEVERYKŲ TAISSYMO DIRBTUVĖLĖ
Su naujausios Mados Mašinomis
Sąžiningas Patarnavimas už labai pričiamaų kainą.

WAUKEGAN BIZNIERIAI

A. BITVINSKO BUČERNE IR GROSERNE

711—8th Street

Maistas šviežias ir pirmacilis. Sąžiningas ir draugiškas patarnavimas.

BILL'S GREEN STAR TAVERN

Vieta, kur visus maloniai priima.
DIRECT DRAW BEER
Sav. B. J. MASILUNAS

820-822 Tenth Street
WAUKEGAN, ILL.

F. KRISUNAS PEILIŲ SPECIALISTAS

927 Wadsworth Ave., Waukegan, Ill.

Išdirbu geriausius peilius: duonai rikioti, mėnai pianti, medžioklei ir kitokius. Laiškų pristigkite nupisę modelį, kokio norite. Padarsė jums prisigysiu: gavę, apžiūrėję ir išbandę gerumą—siųskite pinigus.

Mano darbo peiliai pasiduoda:

Kenoshoj: pas Leo Rock, 22nd Ave. & 52nd St.
Waukegan: McAllister & 10th St., Drugstore.

SHEBOYGANO BIZNIERIAI

SHORTY'S TAVERN

1516 S. 13th St., Sheboygan, Wis.

LINKSMAS LIETUVIAMS UŽEIGA
Savininkas IRVIN H. ZEIGLER
Alus—Vynas—Degtinė—Užkandžiai

Griuvėsiai bravornės sandėlio, Milwaukee priemiestyje W a u w a tosa, Wis. Čia žuvo 11 darbininkų ir apie 15 tapo sunkiai ar lengviau sužeista. Nelaimė įvyko pradendant atremontuoti būdnką.

LOS ANGELES DARBININKŲ VEIKIMAS —KARO LAIMĖJIMO PASTANGOS

Siame mieste, kur yra lietuvių daugiau, negu bile kur ant Pacifiko krantų, yra platus darbininkų judėjimas. Pirmiau buvę menkos unijos dabar išaugo į jėgą. Rugpjūčio 16-tą įvyko svarbus darbininkų reikalavimų mitingas. Prakalbas surengė Californijos Universiteto veikėjas, kurie rūpinasi klausimu: "Darbininkai ir Karas."

Jie visai nedaro klaidos, jog darbininkų rolė karo laimėjimui nusveriam. Labai svarbią prakalbą pasakė žymus unijų veikėjas John Alard, Auto Darbininkų Unijos viršininkas.

Savo kalboj Allard pažymėjo, jog aišku, kad mes už nedelsiant antro fronto atidarymą ir karo laimėjimą prieš ašį. Tačiau to negana. Reikia, kad būtų sumobilizuotos visos jėgos karo laimėjimui. Kas svarbiausia, tai sklandus veikimas produkcijos komitetų, kurie sudėty iš unijų ir manadžmento. Tuos komitetus turi prižiūrėti ir vadovauti valdžios pastatytai pareigūnai.

Produkcijos komitetai reikšmė visapusiška. Iš vienos pusės, prisideda prie produkcijos kėlimo, o antra, sutaupe daug medžiagų. Taipgi svarbią prakalbą tame mitinge pasakė Buzzell, Centralinės Darbo Tarybos narys. Kalbėtojas nurodė į praktiškus dalykus.

"Darbininkai bendrojo karo produkcijoje turi ir savas problemas, kurios eina kartu, negalima jas atskirti." Čia Buzzell turėjo omenyje tą, kad darbininkai rūpinasi produkcijos pakėlimu, karo laimėjimui ir t. t., bet tuo pačiu sykiu jų algos, jų darbo sąlygos ir t. t. Ve kodėl produkcijos komitetai, kuriuos sudaro darbininkų atstovai, manadžmentas ir valdžios pareigūnai, labai svarbūs. Tie komitetai gali tartis dėl produkcijos, bet kartu neužmiršti ir darbininkų problemų.

Magnetiška Mašina.
Dabar perinu prie kitos temos, tai apie naujai išrastą mašiną, kurią jau vartoja Vultec orlaivų dirbtuvė. Šis dirbtuvė labai svarbi. Čia daugiausia gamina neriančiuosius bombierius. Čia pradėjo vartoti magnetiška mašiną. Ji surenka metalo nuotrupas. Su šia mašina per metus laiko sutaupo 1,300,000 svarų labai svarbaus metalo. Kitaip tas metalas būtų likęs iššluotas. Dabar jį gali sulieti ir vėl vartoti produkcijai.

Negrai Kovoja Prieš Poll Tax.

Visoj eilėj pietinių valstijų, kur daug gyvena negrų, yra įstatymas, kad nemokėjęs poll tax asmuo negali balsuoti. O daug biednų žmonių tų taksų nemoka. Jie tuo būdu atstumti nuo dalyvavimo rinkimuose. Kaip kuriose vietose tik mažas nuosim-

tiš tuos taksus moka. Tai rinkimų metu tik visai mažs nuosimtis dalyvauja išrinkime valdininkų.

Čionai pradėjo smarkią kampaniją prieš poll tax įstatymą Negrų Nacionalio Susivienijimo jaunimo taryba. Negrai smarkiai darbuojasi rinkimui seno gumo, geležų ir kitokių karo laimėjimui medžiagų. Jaunimas meta sekamą obales:

"Collect the scrap—scrap the poll tax."

Šisai sąjudis už panaikinimą poll tax turi dideles veiksmes ne tik negrų masėm, bet abelnai žmonėm. Ir baltveidžiai nemokėję poll tax neprileidžiami balsuoti.

O to įstatymo laikosi reakciniai politikieriai, kad jie galėtų praiskverbti į kongresą ir senatą, į kitas valdviets ir valdyti žmones kaip jiems patinka.

Paskutiniai mėnesiai visur pietinėse valstijose pakėlė reakcija galvą, ypač prieš negrų mases. Visoki storžieviai, fabrikantai patarė, kad darbininkiai ir biedni fermeriai organizuojasi, tai spaudžia jų organizacijas. O su palaikymu poll tax jie save palaiko valdžioje ir neleidžia darbininkams susiorganizuoti, neleidžia visoms pietinėms valstijoms progresuoti. Tuo tarpu tie reakcininkai tramdo ir karo laimėjimo pastangas.

Darbininkas.

Belgų Patriotai Nuzudė 16 Nacių Lieže

MASKVA, rugp. 18.—Belgų patriotų-partizanų būrys užpuolė ant Liežo aerodromo ir nuzudė 16 nacių padegė keturius iektuvus, kurie tapo visai sunaikinti.

Serainge belgai išsprogdino vienos liejyklos mašinas ir sutabė viso fabriko veikimą ilgesniam laikui. Naciams nesiekė surasti "kaltųjų," nors jie imsiniai arštuoja žmones. Bijoma keršto akty.

NŌRIMA, KAD CIO ir AFL DARBININKAI DIRBTŲ TOSE PACIOSE DIRBTUVĖSE

WASHINGTONAS.—McNutt pareiškė, kad darbo jėgų trūkumas stiprėja ir kaip jo išieiti tam jis siūlė leisti CIO ir AFL darbininkams dirbti tose paciose dirbtuvėse.

Lieitenantas George Jeagor su nuotaka. Jis liuosnoriai tarnavo Kinijos karinėj aviacijoje ir Burmos kovose pats vienas su naikino 35 japonų orlaivius.

Pats žūdamas dar ir kitiems žalos padarė. Štai kas atsitiko aną dieną tūlam kaime Anglijoje. Anglų anti-orlaivinės kanuolės pasovė nacių bomberį, kuris kridamas žemyn pataikė į stubą. Kaip matyti šiame paveiksle, stubą gerokai apgriovė, bet žmonių neužmusė. Žuvo tik nacių laukūnai ir jų bombieris.

IŠ KANADOS LIETUVIŲ GYVENIMO

NEGERI DALYKAI KLIUBE.

Montreal, Que.—D. L. K. Vytauto Nepriklausomam Kliube kas nors negero. Misteriškas šokių leidimo negavimas dar pereinatis metais ir po šiai dienai neišaiškintas. Buvo visokių spėjimų ir pažadų, kad bus gautas leidimas, bet šokių kaip nebuvo, taip ir nėra. Žmonės nuo klubo gana atšaldyti. Kame glūdi dalykai? Kieno kaltė?

Ar Kliubo valdyba nesirūpina, arba klubas nužūrimas kaip fašistuojanti įstaiga. Ir tam yra pamato, bent kas liečia valdybą. Salę renduojant, kada dar turėjo visus leidimus, jei būdavo prašoma išrenguoti koncertams ar panašioms dalykams dėl bendrų visumeninių reikalų, tai buvo ieškoma visokių kablukių, išsisukinėjimų. Bet labai lengvai, net be narių atsilaukimo, salė būdavo išrenguojama (ar geriau pasakius, veltui išduodama) kokiems nors tarybininkams, lietuvių visuomenės drumstėjams. Taip, pavyzdžiui, buvo išduota salė būvusiam taip vadinamam tarybos seimui, kuris buvo pravesatas visiškoj hitlerinėj dvasioj, kurj jų pačių pakviesta policija stebėjo. Nereikia manyti, kad tas neliko valdžios įstaigoje užrenguota. Nereikia manyti, kad toks Kliubo vadovybės elgimasis nepalietė ir Montrealo lietuvių jausmų. Tas pusėtinai atšaldė lietuvius.

Arba vėl, šaukiama Kanados Lietuvių Kongresas. Kas pasisakė už tai Kliubo valdyba, girdėti, jau baudžia pasisakiusius už Kongresą, kuris šauktas mobilizavimui jėgų už karo pastangas, kovai prieš fašizmą.

Ar gi nuostabu, jei Kliubo vardas ir čia bus pažemin-

tas? Štai p. Pundžiuvienė praneša tarybos sąsiuvinij, kuris vadinamas jų mėnesiniu "žurnalas." Kad Kliubo vadovybė suspendavo vieniems metams Kerbelį, Kavoliūną, Vilkelį ir Lesevičių (kurj jį pavadinusi Juozapu).

Argi įmanoma, kad dabar bausti narius už tai, kad jie veikia prieš fašizmą? Kliubiečiams reikia daugiau budėti ir pataisyti kas Kliube negero ir neleistino. Pasirodo, kad jo viršininkai, ar dalis jų, tempia kliubą į fašistinį logerį, o prieš tai reikia kovoti.

LLD 126 KUOPOS NUTARIMAI IR PAGEIDAVIMAI.

REVELSTOCKE, B. C.—Rugpjūčio 11-tą dieną mūsų LLD 126 kuopa turėjom savo susirinkimą. Nors visų kuopos narių negalėjo dalyvauti, bet dalyvavusieji turėjome gana gvyą susirinkimą. Visų vienbalsiai buvo padaryta sekanti tarimai:

1. Per Liaudies Balsą pasisūti \$7.50 iš kuopos išdo dėl draugės Zdanauskienės ir \$7.50 dėl lietuvių karių Kanados armijoje.

2. Tuojaus pradėti vykdyti Trečio Kanados Lietuvių Kongreso tarimus sukėlimui \$3,000 dar žiais metais. Sukėlimui tam reikalui pinigų nutarta ruošti šokių rugpjūčio 22 dieną.

Mano manymu, būtų labai gerai, jeigu LLD KVK išskirstytų dėl LLD kuopų kvotas sukėlimui aukščiau minėtos sumos sulgy narių skaičiaus, kad nariai žinotų maždaug kokių tempu turėtų tam reikalui darbuotis. Mano manymu, būtų tokių, kurie stengtųsi kvotą pravesti su kaupu. Dabar niekas nežino savo kvotos.

Sutartinai-Sąmoningai Žygiuokime Prie Gerbūvio

Rugpjūčio 2 d. sukako lygiai 23 metai nuo pirmo pasaulinio karo, kur milijonai jaunų gyvybių paaukauta karu dievaičiui. Tai buvo karas apvainikuotų ponų tarp savęs susipešusių. Ir darbo žmogus priverstas buvo už ponų ir kunigų-klebonų gerbūvį savo gyvybę aukauti.

Pirmas pasaulinis karas baigėsi tuom, kad daug apvainikuotų galvų, kurios verste vertė darbo žmones jiems tarnauti ir garbinti juos.—žuvo arba, tikriau pasakius, galą gavo! Likučiai apvainikuotų galvų susispietė į krūvą ir pasikvietė darbo žmonių išnaudotojus talkon. Manė, kad dabar sutartinai veikdami parbloks viso pasaulio darbo žmones amžinai vergauti likučiams apvainikuotoms galvoms ir jų talkininkams. Ir čia tie žmonijos tranai dideliai apsiriko. Jie pamiršo, kad vienas šeštadalio žemės ritulio su 190,000,000 gyventojų susitelkę krūvon po vardu: Suvienuytų Tautų Taryba (U. S. S. R.), prie kurios vėliau ir mes lietuviai, vadovaujant Justui Paleckiiui, prisidėjome. Nes nepriklausomos Lietuvos valdovai per 23 metus darbo žmones engė ir išnaudojo dar aršiau, negu caristinė Rusija (skaityk J. Baltušaičio straipsnį, kuris tilpo "Vilnyje" No. 187, rugp. 10 d., š. m.).

Kilo antras pasaulinis karas, dar nuožmesnis, dar baisesnis. Apie tai man ne-

reikia jums, darbo žmonės, pasakoti, nes mes visi pergyvenam.

Todėl čia ir svarbu yra, kad laimingieji likusieji gyvais po antro pasaulinio karo—sumaniai, sutartinai eliminuotų (prašalintų) visas progas išnaudojimo žmogaus žmogum. Kada žmogus žmogaus negalės išnaudoti savo naudai, tada užtekės saulė gerbūvio ir palaimos visai žmonijai. Kaip tąjį gerbūvį ir palaimą bus galima pasiekti, tai knygoje-brošūroje yra pilnai ir aiškiai išdėstyta. Viskas ką mes turim daryti, tai atsidėjusiai skaityt-studijuot.

"Vilnies" administracija jas numazintom kainom parduoda ir tu, broli ir sese, jei nenori amžinai vargo jungtą traukti, būtinai įsigyk ir pastudijuok. Knygoje-brošūroje rasi atsakymą ant visų socialio gyvenimo klausimų.

Tad iš paskelbtų knygų "Vilnies" administracijos išsirik ir nusipirk. Nusipir-

kęs perskaityk ir papildymui platesniam akiregiui kitas nusipirk.

Tik skaityk, studijuok ir vergovės rėtėžiai subyrės. Tapsi laisvas ir žygiuosi prie gerbūvio ir palaimos gyvenimo netik savo, bet podraug visos žmonijos.

Dr. A. L. Graičūnas.

DIEPPE GATVESE ŽUVO 30 CIVILIŲ GYVENTOJŲ

LONDONAS.—Kovoje, kuri tęsėsi tarp komandų ir nacių Dieppe gatvėse, žuvo ir apie 30 civilių francūzų,—vietinių gyventojų.

Snake in your grass
It's going to cost billions to defang the Jap!
Buy U.S. WAR BONDS & STAMPS!

Nauja Užeiga Bridgeporte
Wallace Buffet
3200 So. Wallace, Chicago, Ill.
Grazi, erdvi ir rami vieta smagam laiko praleidimui. Elizabeth ir John Kubilius, sav.
Tel. CALumel 8252.

ROCKFORD, ILL.
VILNIES PIKNIKAS
Rengia LLD ir TDA Kuopos
NEDĖLIOJĖ, RUGSĖJO - SEPT. 6
Svithoid Park
Netoli Camp Grant tilto, prie No. 2 kelio (So. Main St.)
Dainuos Aido ir šakar-Makar Chorai iš Chicago
Kalbės VINCAS ANDRULIS, "Vilnies" Red.
Pradžia 10 val. ryte Įžanga 20c asmeniui
Puiki Orkestra Sokiamis, Programas, Prakalbos,
Vaisės, Daug Svieto—Visi jūsų Pažystami, draugai.

—L. B.

KOKS YRA SKIRTUMAS TARP \$10,000 IR \$100,000

PO "DIDELĖS DEMONSTRACIJOS."

Nesenai Marquette Parke buvo surengta Lietuvos nepriklausomybės sukakties diena. Viskas pasisekė sulyg prirengimo ir žmonių dalyvavo nemažai. Nuošaliai žiūrint, galėjo būti apie 5,000.

Po tos demonstracijos lietuvių spauda labai perdėjo. Pavyzdžiui, "Dirva" rašė, kad 40,000 žmonių dalyvavo. Greičiausiai buvo žinoma per "tautiškus akinius." Nekurie lietuviški laikraščiai net rašė, kad buvo 70,000 žmonių! Tai buvo begėdiškas faktų iškreipimas.

Bet nuostolis buvo padarytas, kuomet susirinkimo laikui kalbėtojai nepasmerkė Hitlerio, bet Sovietų Rusija gavo tiek peklos, jog daugiau niekas negalėjo išmasyti. Didelis tautos didvyris, "Draugo" redaktorius, liejo ašaras, rankas laužė, bet prieš Hitlerį neišdrįso pasakyti nei vieno žodžio. Ką reikiška ta demonstracija, jeigu ne Hitlerio propagandos garsinimas?

Koks buvo rengėjų tikslas, kada jie pardavė \$10,000 vertės bonų, o viešai paskelbė, kad pardavė \$100,000 vertės, ir net per lietuvišką spaudą tą patį pakartojo? Ką rengėjai norėjo sušlyti su tokiu neteisingu išgaisrinimu? Jų darbas pastatė lietuvius kėblame padėjime, bėk tai rengėjai nemokėjo atskirti \$100,000 nuo \$10,000. O gal jie norėjo parodyti, kad jų darbas buvo patriotiškas, o ne nacių propagandos naudai.

Dalyvių tikslas buvo sąžiningas ir patriotiškas, išskiriant tuos, kurie buvo apvaikšiojimo kalbėtojai. Neatsisakius paskelbimas nepašalins susirinkusios publikos, bet pakinkia daug tinių demonstracijos rengėjam. Labai keistas dalykas, kad nei vienas laikraščiu nebando atitaisyti to naciško gando. Žinoma, yra labai nesmagus dalykas atsaukti tą iškeltą melagystę, kad vietoj \$100,000 buvo parduota \$10,000 vertės bonų, ir dar \$5,000 buvo supirkta svertintaučių, o ne lietuvių.

Nei p. Daužvardis, nei atstovas Norem neragino pirkti Amerikos karo bonų. Vienas didvyris buvo atvažiavęs—inžinierius Simons, ir jo geras draugas perstė jį kalbėti. Tai ir pradėjo kalbėti, kad šis karas yra diktatorių kova, ir Anglija ir Amerika laukia kol diktatoriai pavargt, tai jos paskui užims visą pasaulį. Tas pats nacių patriotas greit išsprūdo į Clevelandą išduoti p. Smetonai raportą apie šį apvaikšiojimą. Smetonos organas "Dirva" pareiškė, kad 40,000 žmonių dalyvavo ir išpirko \$100,000 vertės karo bonų. Veikiausiai inžinierius besprūdamas į Clevelandą pametė savo memorandumą ir turėjo paduoti apeliacijimus.

Vietinė anglų spauda greitai sužinojo apie šį parengimą ir netaipino nei aprašymų, nei paveikslų dienos įvykių, nors kalbėtojai buvo įteikę raštiskas kalbas. Sužinojo, kad tai buvo pro-nacinė demonstracija, jie netaipino "\$100,000" apvaikšiojimo paminėjimą.

Atsilankęs iš kito miesto.

Is Kultūričių Klubo Susirinkimo

Pereitą trečiądienį įvyko Chicago Motery Kultūros Klubo susirinkimas. Dalyvavo pusėtinas bėrys narių. Tenka pažymėti, kad klubas turi per šimtą narių, bet susirinkimus ne visos narės lanko. Tas negerai.

Atsiranda visokių svarbių reikalų, o čia tik mažas skaicius narių sueina klubo reikalus diskutuoti.

Susirinkimo dalyvės plačiai diskutavo pramogų rengimą ir nusitarė suruošti išvažiavimą maudynėse. Vietą ir laikas bus paskelbta vėliau spaudoje.

Toliau buvo tartasi apie mezzgima. Buvo raportuota, kad tuojaus pradės trupuoti veikti. Dabar mezzgimo darbas biskį apsisoties. Tad draugės, kurios turite laiko nepamtingėkite prisidėti su darbu ir paimkite siūlų mezzgimui.

Buvo pasiūlyta rezoliucija antro fronto klausimu. Rezoliucija priėmė ir visos sutiko, kad pasiūlyti prezidentui Rooseveltui išreiškiant pagėdavimą, kad tuojaus atidarytų antrą frontą.

J klubą įsirašė nauja narė, Demeikienė.

Klubas nutarė pasveikinti mūsų raštininke Ainoriene, kuri susilaukė "grinoriuko" dukrelę. Jos klubietės laukia kada vėl galės eiti pareigas. Laikiniai sekretorės vietą užėmė B. Gurskienė.

Klubas linki Ainorienei greit pasveikti, o dukrelei greitai sveikai augti.

B. Gurskienė.

CIO UNIJA LAIMĖJO RINKIMUS.

Urmo Sandėlių Darbininkų Unija (CIO) laimėjo rinkimus McKesson and Robbins, Inc.

Už CIO uniją padavė 50 darbininkų savo balsus, o kurie nori ADF 37 balsus.

Kas Turite A. Lallo Zodyną

Lietuviškos ir Angliškos kalbų Zodynas, dviejose dalyse: Pirmą dalis Lietuviškai-Angliška, puslapių 440; Antrą dalis Angliška-Lietuviška, puslapių 835. Abi dali susiūta ir apdaryta vienoje knygoje.

Turinti ir nesinaudojanti galite prisijūti "Vilnius" Administracijai. Už knyga—Zodyną bus atlyginta sulig jos stovio.

"Vilnis" 3116 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Amerikos fašistų vadas ir pora jo pagalbininkų. Skaitant iš kairės jie yra: William Dudley Pelley, Agnes M. Henderson ir Lawrence A. Brown. Pats Pelley nutestas penkiolikai metų sunkių darbų kalėjimo, o jo pagalbininkai po mažiau.

Rendų Raštinė Užpildyta Žmonėmis

Žmonių rendų kontroliavimo raštinė, tai kaip bičių avilyje, sako direktorius Howard. Rendauninkai ir namų savininkai plaukia į raštinę dėl įvairiausių reikalų.

Sako, kad rendų kontrolės raštinė, 222 W. Adams st. per dieną perėjo apie 4,000 žmonių su įvairiaisiais rendais liečiančiais reikalais.

Namų savininkai turi duoti 30 dienų rendauninkam pasirašyti lysą.

KARO TAUPYMO BONŲ PIRKĖJŲ 11% SUDARO ILLINOIS ŽMONĖS

Per visą šalį yra 18,000-000 darbininkų, kurie perka taupymo bonus. Iš jų 11 nuoš, yra Illinois valstijos fabriky darbininkai.

Vidutiniai per mėnesį visos šalies plotmėje siekiama parduoti už \$85,000,000 karo bonų.

VIETŲ ISPANŲ BUS FRANCŪZŲ KALBA.

Chicagoj 50 aukštesnių mokyklų vietoj ispanų kalbos, mokins francūzų kalbos. Užsakė francūzų kalbos rankvedelius.

NUSIŠOVĖ MOTINA

Mrs. Catherine Wingfield Bassett, buvusi prie orlaivių patarnavimo pareigose, 31 m., paleido du sūvių į save.

Paliko 4 mėnesių vaiką.

UNIVERSAL RESTAURANT

Gerai Maltas, Prieinamos Kalnos Ir Mandagus Patarnavimas.

Antanas Norkus, Savininkas

750 W. 31st Street
Phone Victory 9670

SVARBUS PRANEŠIMAS KOSTUMERIAMS

Kailiniai-Ploščia

Nauji 1942-43 Mados

Už Pusę Kainos:

KAILIAIS APSIŪTI PLOŠCIAI	vertės, dabar	\$13.95
\$29.00	vertės, dabar	\$19.75
\$35.00	vertės, dabar	\$29.75
\$55.00	vertės, dabar	\$39.00
\$70.00	vertės, dabar	\$59.00
\$100.00	vertės, dabar	

KAILINIAI Nuo \$75 iki \$199 Vertės

Dabar \$29 iki \$79

MERGAITĖMS PLOŠCIUKAI, SUNKNELĖS, SIŪTUKAI
Už Stebtinai Žemas Kainas

SUNKNELĖS
Iki \$29.95 Vertės \$1.98

Grašaus Pasirinkimo PLOŠCIUKAI Iki \$15.00 Vertės \$8.75

Dviejų Spalvų, Kitiškai, su Ziperin DVIEIŠIAI SIŪTUKAI Iki \$18.95 Vertės \$9.75

ZIEMIŠIAI SIŪTUKAI Iki \$18.00 Vertės \$5.75

Atidaras Kas Vakara Nedėliomis Visą Dieną

GABELS, 733 Maxwell Street

Naciai Bijo Invazijos Holandijoje

LONDONAS, rugpj. 18.—Maska praneša, kad naciai bijo invazijos Holandijoje ir pradėjo kraustyti savo valstybines įstaijas iš pakraščio miestų giliau į šalį. Nacių karinis komandantas F. Christensen savo štabą perkėlė iš Hago į Holandijos

Anna-James Tavern

3212 S. Halsted Street

Kingsbury Alus Geri Cigarai Skanus Vynas ir Degtinė

JAMES JANULEVICIA I ANNA BAGDONAS, Sav.

CHICAGO'S STOTTS

WIND	366	WMBG	1280
WMAQ	670	WGES	1390
WGN	720	WCFL	1000
WBMM	820	WHBP	1520
WALT	820	WPSB	1240
WLS	890	WMBI	1110
WENR	890	WJJD	1160
WAAF	950	WHFO	1450

FIRMA DIENIS, RUGPJŪČIO 24-4 D.

- 12:00—WGN—Treasury Star Parade
- 12:00—WGN—Dinnerbell Time
- 12:15—WGN—News
- 12:15—WGN—Woman in White
- 12:30—WGN—News
- 12:30—WGN—Non Time News
- 12:45—WGN—Musical Moods
- 1:00—WGN—Deacon
- 1:00—WGN—Treasury Star Parade
- 1:30—WGN—Eddie and Franze Cavanaugh
- 1:45—WGN—The Goldbergs
- 2:00—WGN—News
- 2:00—WGN—Prescott Presents
- 2:15—WGN—Today's Best Music
- 2:15—WGN—Prescott Presents
- 2:30—WGN—Bleacher Serenade
- 2:45—WGN—Lead of Man
- 2:45—WGN—Dance Brown
- 3:00—WBMM—News
- 3:00—WBMM—Victory Matinee
- 3:15—WBMM—Melody Weavers
- 3:45—WBMM—Yogi Yorgenson
- 4:00—WBMM—Giants for Freedom
- 5:00—WGN—Evening Serenade
- 5:15—WBMM, Hedia Hopper
- 5:30—WGN—Modern Music
- 5:45—WGN—Yogi Yorgenson
- 6:00—WBMM—Giants for Freedom
- 6:00—WGN—Wendell Hall, Songs
- 6:15—WBMM—Amons' n' Andy
- 6:15—WGN—To Be Announced
- 6:30—WGN, News
- 6:30—WGN, News
- 6:45—WLS—Hal Culver
- 7:00—WGN, Cal Timney
- 7:30—WGN—Bulldog Drummond
- 7:30—WGN—Bulldog Drummond
- 8:00—WGN—Victory Theatre
- 8:15—WGN—Quin Ryan
- 8:30—WGN—Ted Weems' Orchestra
- 8:45—WGN—W.A. O'Carroll
- 9:00—WGN—Raymond Grant Swing
- 9:30—WGN, Music That Endures
- Orch.
- 10:00—WGN—Hugh Carson
- 10:45—WGN—Jimmy Evans
- 11:00—WGN, News
- 11:30—WGN—Torchy's Orchestra

WBMM—Orchestra
11:55—WBMM, Press News
1:00—WBMM—Smith's Orchestra
1:30—WGN, News Roundup

ANTHADENIS, RUGPJŪČIO 25. D. 8 to 12 A. M.

8:00—WBMM—News
8:15—WGN—Today's Best Music
8:30—WBMM—Musical Clock
8:45—WBMM—Hymns of All Churches

9:00—WBMM—Valiant Lady
9:15—WBMM—Stories America Loves
9:30—WBMM—Amanda of Honey-moon Hill
9:45—Painted Dreams
10:00—WBMM—Mary Lee Taylor
10:15—Second Husband
10:30—WBMM—Bright Horizon
11:00—WBMM—Kate Smith Speaks
11:15—WBMM—Big Sister
11:30—WBMM—The Romance of Helen Trent
11:45—WBMM—Our Gal Sunday—

PIRKITE PAS MUTUAL LIQUOR CO.

NATHAN KENTER WHOLESALE

4707 S. Halsted St.
Tel. Blvd. 0014

AUDITORIUM RESTAURANT

3133 So. Halsted St.

Su Geriausia Siokieta Lietuviški ir Amerikoniški Valgetai P. BALCIUNAS ir M. KOVARSKI

URBA Gėlininkas

Gėlės Mylėtinėms, Vestuvėms Bankietams, Laidotuviams Papuošimams

4180 Archer Avenue
Phone: LA Fayette 5300

Siuočiamė Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis

LOVEIKIS — Kvietkininkas

Gėlės Vestuvėm, Bankietam, Pagrabam

3316 S. Halsted St. Chicago Yards 7308

NULIUDIMO VALANDOJE

Kreipkitės į

ANTHONY B. PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

DVI MODERNISKOS KOPYČIOS JESU PATARUMU:

6812 S. Western Ave., Chicago
Telefona: Grovehill 0142

1410 South 50th Avenue, Cicero
Telefona: CICERO 2109

Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir Jūsų finansiskam stoviuvi prielamas.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI CHICAGO IR CICERO LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIŲS

Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse

AMBULANSO PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

LACHAWICZ ir SUNUS

2314 W. 23rd PLACE TELEFONAI: CANAL 2515 ir 2516

SKYRIUS: 42 E. 188th ST. Telefonai: Pullman 1270 ir 2515

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED ST. 710 W. 18th STREET
TELEFONAS YARDS 1419

J. LIULEVICIUS

4348 SO. CALIFORNIA AVENUE TELEFONAS: LAFAYETTE 3572

S. P. MAZEIKA IR EVANAUSKAS

3219 SO. LITUANCA AVENUE TELEFONAI: YARDS 1128 ir 1129

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANCA AVE. TELEFONAS: YARDS 4908

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVENUE TEL. FULLMAN 9661

Laiškas iš Californijos Nuo A. Demikio

Apie porą savaitių atgal Chicago apleido A. Demikis. Jis nuvyko San Francisco ir iš ten rašo laišką:

"Atvažiuavau Californijon. Man labai linksmas. Kislėliai gražiai mane priėmė ir pavežiojo po miestą. Susitarėm sekamą sekmadienę daugiau pavazinėti ir atliksyti buvusius chicagečius. Ačiū F. Abekui už suteiktus man adresu. Tas daug man padėjo.

"Darbą gavau ant rytojaus prieš laivų budavojimo. Būsiu už pagelbininkų prie mašinistų. Alga gera.

"Prašu siuntinėti man "Vilni", nes aš be "Vilnies", kaip žūvis be vandens. Įdomiausi reakcininkų naujienėlių užvesta byla. Nepasiduoikit tiem nacių propagandos apkvaitinimėms! Aš ir prisidėsiu prie lėšų, kurios pasidarys ganintis nuo užpuolkių.

"Kaip tik turėsiu laiko, tai nuvažiuoju pasimatyti su chicagečiais Zologais, kurie gyvena biskį toliau nuo miesto. Tai viskas šiuo tarpu."

A. Demikis buvo veiklus organizacijoje ir nuosirdus pažangaus judėjimo darbuotojas.

Apsvilo Siena Norkaus Restorano

Pereitą savaitę užsidedę užpakalyje Universal Restorant—Norkaus restorant—"Sandės" Gerai, kad greit ugniagesiai pribuvo. Ugnis tiek įsigalėjo, kad per langą įsigavo liepsna į restorant vieną kambarį ir pritarė daug nuostolių.

Nežiūrint, kad ugnį greit užgesino, bet Norkui padarė didikiai nuostolių. Tačiau gerai, kad nepalietė kuknis ir nesutrukdė biznio eigą.

Katalikiškos Mokyklos Atidaromos Rugsėjo 9tą

Katalikiškos mokyklos bus atidarytos rugsėjo mėnesio 9-tą dieną. Kaip apskaičiuojama, privatinėse katalikų bažnyčiose išlaikomos mokyklose Chicagoje mokosi apie 195,000 mokiūnių. Šiais metais katalikų mokyklos daugiau dėmesio kreips į matematiką, techniką, fiziką ir geografiją, kadangi aukščiausia mirties mokslo šakos betarpiškai risisi su karo mokslu.

Bus Mažiau Kavos

Karo Produkcijos Taryba pareiškė, kad dar griežčiau bus kontroliuojama visokios medžiagos. Nuo rugsėjo 1-10 mo 10 nuosimėjų bus sumažinta kavos pardavimas urmo įstaigoms ir pardavikliams dėl vartotojų.

Vadinasi, nuo rugsėjo mėnesio turėsime apsieiti su mažiau kavos.

OCD Išleidžia Specialias Knygutes apie Aptamsinimus

Kiekvienas Chicagoos namo savininkas artimausioje ateityje gaus tam tikrą Civilinio Apsigynimo Biuro (OCD) išleista knygutę, kuriuose bus išdėstytos visos smulkmenos, kaip kas turi elgtis aptamsinimo metu. Pranešama, kad ta knygutė spausdinama 1,500,000 ekzempliariuose ir ją nuo bloko kapitono gaus kiekvienas šeima.

Sekmingos Laivų Kelionės Rodo Galimu Antrą Frontą

Kapitonas Leland P. Lovett kalbėjo Chicagoos komercijos butų surengtam bankiete pereiną savaitę. Jis nurodė, kad tik apie 4-5 laivus prarado iš padarytų 2,000 laivais kelionių per Atlantiką. Kalbėtojas sakė, kad tokis laivyno raportas.

Pirmiau vis buvo skundžiamasi, kad nesaugus kelias per Atlantiką ir dėl to negalima atidaryti antro fronto. Bet Lovett padarytas pareiškimai tą argumentą sumušė į dulkes.

Tačiau aišku, ką pažymėjo kapitonas, kad reikia didelės apsaugos—karinių laivų ir siųsti didelius konvojus.

Maria Kurenko Dainos; Rusų Muzikos Vakarai

Penktadienio vakare Grant Park Band Shell koncertas buvo ištais rusų muzikos vakaras. Vien iš moterų susidedantis orkestras grojo Čaikovskio overtūras. Taipgi buvo sugrojinta ir kitų rusų kompozitorių kūrinių.

Nors publika gerėjosi bendrai klasikine rusų muzika, bet daugiausia plojo dainininkei soprano Maria Kurenko. Nors atvirame ore dainuoti sunku, bet ji stačiai žavėjanti dainavo. Iš visų jos sudainuotų melodijų daugiausia gavo aplošdimentų už Sostakovičiaus kompoziciją: "Susijungusios Tautos".

Kas girdėjo šį koncertą, turės didelio patraukimo ir daugiau girdėti rusiškos muzikos ir dainų, nes jų motyvai švelnūs, dinamiški ir žavėjanti. Buvęs.

Michigan Bulvaras Igauna Vis Kariškesnę Išvaizdą

Kiekvienam, kuriam tenka dabar vakarais vaikščioti svarbiausiąja ir gražiausiąja Chicagoos gatve—Michigan bulvaru,—matyti, kad ji gauna vis kariškesnę ir kariškesnę išvaizdą. Apie trečdajį praėvųjų sudaro balztai arba mėlynai uniformuoti jūrininkai ir žaliai uniformuoti kareiviai.

Ypač bulvaras atrodo kariškas po to, kaip karuomėnė perėmė kelius didelius viešbučius.

Unijos Pasūlymas Mėšos Kainų Nustatyme

Per visą šalį diskutuojama mėšos kainų klausimas. Packinghouse Darbininkų Unija pasiūlė planą. Tuo reikalu ejo platus išklausinėjimas skerdyklų savininkų ir unijos veikėjų. Mėšos kainų nustatymas yra painus dalykas. Būtinai reikia nustatyti gyvulių kainas. Paskui dalykas susiriša su gyvulių pristatymu į skerdyklas. Čia jau liečia gelžkelių kompanijas ir gelžkelių unijas. Trečias dalykas, tai skerdyklų darbininkų unijos ir mažiukės skerdyklas.

Mažiukių skerdyklų savininkai bijosi didžiųjų, kad juos gali sukonkuruoti. Vadinasi, yra labai sudėtinai klausimas.

Packinghouse Darbininkų (CIO) unija plačiai šį klausimą diskutavo ir pasiūlė programą mėšos kainų aukštumo nustatymui.

Tame programe sužymi, kad turėtų sudaryti bendrą tarybą iš skerdyklų savininkų, valdžios atstovų, gelžkelių kompanijų, nuo fermerių organizacijų ir nuo unijų. Ta komisija visapusiai turėtų išnagrinėti visas problemas ir nustatyti aukščiausias kainas kaip gyvuliam, taip ir mėšai.

Moterys Organizuos Grupes Seno Metalu Rinkimui

Visoje šalyje planuojama iki kalėdų sudaryti apie 50-100 moterų grupių, kurių tikslas bus seno metalo, gumos ir kitų kariškos vertės liekanų rinkimas. Chicagoje, kuri čia neseniai majoro Kelly buvo pavadinta patriotiškiausiu miestu šalyje, aišku, tokios grupės ir bus sudarytos.

WILLUMEIT NUTEISTAS 5 METAM KALĖJIMO

Chicagoos nacinio Bundo vadas Otto Willumeit, kuris tuo pačiu laiku buvo vievien Chicago, bet ir visos vidurvakarinės šalies srities nacinio judėjimo vadas, Hartforde federalinio teismo buvo nuteistas penkiem metam kalėjimo. Kartu su juo teisiamas Dr. Wolfgang iš El Paso, Texas, buvo nuteistas septyniems metam.

Antinaciniai elementai Chicagoje jau senai, dar prieš mės šaliai įstojant į karą, nurodė j Willumeit ir jo bendradarbių antivalstybinį išdaviškį darbą. Chicagoos nacių organizacija buvo ypatingai išsišakojusi. Klube Haus Faterland, kuris priklausė Willumeit'ui, radosi nacių ir kitų fašistinių elementų štabas. Ten naciai rengdavo savo susirinkimus ir pasilinksminimus, kur laisvai plėvesudavo svastikos vėliava, ten tuo pačiu laiku atskiruose kambaruose vyko slapti pasitarimai tarp bundiečių, kurių klusų ir sidabramarškinų.

Darbininkų Susiskaldymas Kenkia Karo Laimėjimui

Chicagoos kriaučiai plačiai diskutuoja Hillmano, Amalgamated Clothing Workers unijos prezidento, straipsni, kuris tilpo "The Advance."

Tenai Hillmanas kelią mintį, kad turi CIO ir ADF unijos eiti prie vienybės. Nėra negalima abiem unijon šiuo laiku visiškai susivienyti, tai jos turi eiti prie vieningo veikimo karo pastangų rėmime. Nes pasidalinimas, jis sako, kenkia karo laimėjimui.

Su ta nuomone veikiausia sutiks visi nuosirdūs fašizmo priešai ir karo laimėjimo šalininkai.

Yra reikalinga žmonių vienybė, o tuo labiau darbininkijos vienybė, kad suduoti triuškinančius kirčius asiui.

James Rio Prisipažinęs Plešime

James Rio, 29 m., dviejų vaikų tėvas, stakdarjū naktinės pakaitos darbininkas, sako prisipažinęs detektyvams, kad dienos metu jis susidėdavęs su plėšikiu genge ir visi paktadariaudavo. Sako, kad apie \$25,000 pridarė apšėlimu.

Detektyvų biure su Rio buvo Tony Fabio, 31 m., tėvas vieno vaiko. Jį areštavo pereiną ketvirtadienį.

Tiek Rio, tiek Fabio buvo paleisti ant pasitaisymo iš Joliet kalėjimo.

Sako, kad šie vyrai užperėit šeštadienį dalyvavo Republic Saving & Loan Association apšėlimėse, 5344 So. Kedzie ave. Jiem paviko pasprukti su \$750 grobio.

LKM Choro Susirinkimas

Kankliečiai rengiasi prie labai svarbaus susirinkimo, kuris įvyks ateinantį atradienį, rugpjūčio 25 d., 7:30 val. vakaro Hollywood salėje, 2417 W. 43rd st.

Visi kankių choro nariai būtinai susirinkime dalyvaukite, nes turime išspręsti daug svarbių choro klausimų.

Choro Išvaizvimas Užbaigtas vasaros sezono, kankliečiai rengia smagu išvaizvimą, rugpjūčio 30 J. Spaičio darže, prie Archer ave., Willow Springs, Ill.

Bus skanių užkandžių ir visokių margumynų. Gera muzika šokiams.

Nepraleiskite progos pasilinksinti su kankliečiais, širdukas.

Idomiu Dalykų Išskyta Nacių Šnipų Byloj

Chicagoj kvociant šešis kaltinamus prisidėjime prie sabotažuotojų nacių išskyta idomiu dalykų. Herbert Hans Haupt, kuris buvo pasmerktas mirtin ir mirties bausmė įvykinta, pasirodo atvažiuo į Chicago iš Floridos.

Toliau sekant kaltinamųjų pėdas Chicagoj einamoj byloj šaukia liūdyti iš Floridos viešbučių atsakomines žmones, kur tie sabotažuotojai buvo apsisėję. Taipgi šaukia liūdyti telegrafu agentų žmones. Pasirodo, kad tie sabotažuotojai turėjo platų tinklą savo veikimui.

Paaikėjo ir tas, kad sabotažuotojas Haupt, kuris jau dabar nužudytas, kaip Japonai užpuolė Pearl Harbor, tai buvo Tokio, Japonijoje. Taipgi ten buvo tūlas Wolfgang Wergin. Norima išaiškinti kas tas Wergin. Taipgi koki ryšiai buvo tarp Haupto tėvų, kurie gyveno Chicagoj ir dabar kaltinami šnipinėjime nacių naudai, su kitais naciais.

Taipgi iškelta šioj byloj, kad Hauptas buvo Minneapolis. Iš ten kviečia liūdyti tūlą Alfred Grunau.

Pamatykite Sovietinį Judį "Šis Priešas"

Nuo pereiną šeštadienio World Playhouse pradėjo rodyti sovietinį judį "This Is The Enemy."

Judis labai įdomus. Jo vaizdai paimti iš aktualių įvykių ne tik Sovietų Sąjungoj, bet Jugoslavijoje ir iš kitų užimtų nacių vietų. Taipgi yra karo fronto vaizdų.

Vietos Pranesimai

12-40 WARDO TAVERNŲ SAVINIKŲ DOMEL. Labai svarbus susirinkimas 12-40 Wardo Tavernos Savininkui, kuris įvyks Rugpjūčio (August) 25 d., Dore's Hill Top Inn. Būkit visi ir pasivieskite savo kaimynai, kuris turėtų koki būzn. Bus svarbių klausimų ir turėsime toki žmogų, kuris atsakins į jūsų klausimus kas liečia jūsų apdarą—būzn. (24-25) J. D. Smith.

CLASSIFIED ADS
FEMALE HELP WANTED
REIKALINGI TOOLMEKERIAI...
REIKALINGA MERGINA patarnauti...
JAUNOS MERGINOS lengvam darbu...
MALE HELP WANTED
VAIKAINIS pristatymui daktui...
REIKALINGI RIP SAW operatoriai...
REIKALINGI DARBININKAI dirbti ant grindų...
TULSIU IR DAJU JUDYTOJAI...
OIL HEATER FOR SALE
PARDAVIMUS 5 arba 6 kambariam...
FARMS FOR SALE
MAŽI ŽEMES PLECIAI prie State St...
KELETAS AKRŲ geras apsaugintos...
REAL ESTATE FOR SALE
18800 TORRENCE AVE.
APSIKISIA ARBA PARDUOS...
6 KAMBARIŲ puiki mūrinė rezidencija...
Namai—Zemė Parlavimui...
PAUL M. SMITH & CO.
WHOLESALE FURNITURE

Residencija REPUBLIC 5047
Nedėliomis Susitarau
CHARLES P. KAL
ADVOKATAS
Kadėn Tel. — 10 iki 8
Tred. ir Penk. 10 iki 6
6322 S. Western Ave.
Telefona PROSpect 1012

WHITNEY E. TARUTIS
ADVOKATAS
3133 S. Halsted Street
Phone Calumet 6877
Valandos: 1 iki 8 Val. Vakaro
134 N. La Salle Street
Room 2914
PHONE: STATE 7572
Valandos: 9 iki 11 Val. Ryto.

Medicinos Daktarai
Dr. Emily V. Krukas
GYDOTOJA IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LA Fayette 3210
Res. Tel. LA Fayette 6094
Jei nu Nestipieja —
Sauk KEDzie 2858
VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8:30 vak.
Tredėdieniais nuo 2 iki 4 popiet
Nedėliomis Pagal Susitarimą
Phone: Virginia 3316

Dr. A. K. Rutkauskas
GYDOTOJAS
4442 S. Western Avenue
KASDIE
Sekmadieniais pagal sutartį
Telefona: YARDS 2146

Dr. V. A. Šinkus
GYDOTOJAS IR CHIRURGAS
IR AKININIS PRITAUKO
744 W. 35th Street
Valandos: 11-12; 2 iki 4 vakarais 7-9
Pirmadieniais tik 2 iki 4.
Sventadieniais 11-12
Ofiso Telefonas: YARDS 4787
Namų—PROSpect 1930

Dr. Strikol'is
4645 S. Ashland Avenue
GYDOTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos: 2-4 ir nuo 6 iki 8 vak.
Sekmadieniais pagal sutartį.
Ofiso Telefonas: VIRGINIA 0036
Namų—BEVERly 8244

Dr. T. Dundulis
GYDOTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso Valandos: 1-3 ir 6-8:30 p.m.
Tredėdieniais pagal sutartį.
Phone: YARDS 8921
Residencijos—KEEwood 5107

Dr. Bertash
756 West 35th Street
(Kamp. 35th ir S. Halsted St.)
Valandos: 1 iki 3 ir 6:30 iki 8:30 vak.
Rez. 4910 S. Michigan Blvd.
Phone: GROverhill 8111

Dr. A. K. Butko
LETVIUS
KOJŲ SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue
OFISO VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 9 vakaro
Telefona: YARDS 2246

Dr. C. Z. Vezel'is
DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue
(Arti 47th Street)
VALANDOS:
9 ryte iki 4 vak. Tredėd. sustarau
Nuo Rugpjūčio (August) 1 d.
Telef. Yards 7299

Dr. Marjan S. Swiont
GYDOTOJAS IR CHIRURGAS
4258 Archer Avenue
VALANDOS:
Nuo 1 iki 4 Popiet
Nuo 7 iki 9 Vakaro
Residencijos—POMeruth 6616
Ofiso LA Fayette 6868

Dr. Karl Nurkat
(NURKAITIS)
Pritaiško atsakominių akinėlių
dėdė p ir b namų
kainai ir ant len-
g v išmokėji-
nu
RAKANDŲ KRAUTUVE
3241 S. Halsted Street
Calumet 4921

Dr. Margeris
prilms ligonius nuo 1 iki 3
ir nuo 6 iki 8
3325 South Halsted Street
Dr. G. Serner
LETVIUS AKIŲ GYDOTOJAS
OFISAS IR AKINIŲ DIRBTUVIS:
3401 S. Halsted Street
Pritaiško Akinius
Kreivas Akiš Ištaiso
Phone: YARDS 1879
Valandos: nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 9
Sekmadieniais pagal sutartį

Dr. Marjan S. Swiont
GYDOTOJAS IR CHIRURGAS
4258 Archer Avenue
VALANDOS:
Nuo 1 iki 4 Popiet
Nuo 7 iki 9 Vakaro
Residencijos—POMeruth 6616
Ofiso LA Fayette 6868

Dr. Karl Nurkat
(NURKAITIS)
Pritaiško atsakominių akinėlių
dėdė p ir b namų
kainai ir ant len-
g v išmokėji-
nu
RAKANDŲ KRAUTUVE
3241 S. Halsted Street
Calumet 4921

Dr. Marjan S. Swiont
GYDOTOJAS IR CHIRURGAS
4258 Archer Avenue
VALANDOS:
Nuo 1 iki 4 Popiet
Nuo 7 iki 9 Vakaro
Residencijos—POMeruth 6616
Ofiso LA Fayette 6868

Dr. Karl Nurkat
(NURKAITIS)
Pritaiško atsakominių akinėlių
dėdė p ir b namų
kainai ir ant len-
g v išmokėji-
nu
RAKANDŲ KRAUTUVE
3241 S. Halsted Street
Calumet 4921

Dr. Marjan S. Swiont
GYDOTOJAS IR CHIRURGAS
4258 Archer Avenue
VALANDOS:
Nuo 1 iki 4 Popiet
Nuo 7 iki 9 Vakaro
Residencijos—POMeruth 6616
Ofiso LA Fayette 6868

Dr. Karl Nurkat
(NURKAITIS)
Pritaiško atsakominių akinėlių
dėdė p ir b namų
kainai ir ant len-
g v išmokėji-
nu
RAKANDŲ KRAUTUVE
3241 S. Halsted Street
Calumet 4921

Dr. Marjan S. Swiont
GYDOTOJAS IR CHIRURGAS
4258 Archer Avenue
VALANDOS:
Nuo 1 iki 4 Popiet
Nuo 7 iki 9 Vakaro
Residencijos—POMeruth 6616
Ofiso LA Fayette 6868

Let. Tsa
Karys Rm
Knygų
Saugykla